

V PROCES DIGITALIZACIJE

Na internet stranici Ministarstva za telekomunikacije i informaciono društvo, objavljeni su komentari pristigli tokom javnih konsultacija o Predlogu pravilnika o prelasku sa analognog na digitalno emitovanje televizijskog programa i pristupu multipleksu u terestričkoj digitalnoj radiodifuziji. Komentare su, između ostalih dostavili i Emisiona tehnika i veze, ANEM, kao i RTS. Podsetimo, Predlog pravilnika koji je, shodno Akcionom planu uz Strategiju digitalizacije, trebalo da bude usvojen još u drugom kvartalu 2010. godine, uređuje način, uslove, kao i vremenski okvir prelaska sa analognog na digitalno emitovanje televizijskog programa, način i uslove pristupa multipleksu, prestanak analognog emitovanja televizijskog programa i pripadajućih usluga i početak rada digitalnih radiodifuznih mreža. Predlog predviđa raspored kanala po zonama raspodele u prvom i drugom multipleksu i potvrđuje tehničke standarde određene ranije Strategijom digitalizacije (MPEG-4 verzija 10 i DVB-T2). Predlog potvrđuje i 4. april 2012. godine kao datum prelaska sa analognog na digitalno emitovanje televizijskog programa u Republici Srbiji. Predlog potvrđuje i izbor JP „Emisiona tehnika i veze“ za operatora mreže i s tim u vezi, predviđa obavezu Republičke agencije za elektronske komunikacije da ovom preduzeću, na zahtev, drugim rečima - mimo javnog konkursa, izda pojedinačnu dozvolu za korišćenje radio-frekvencija. Predviđeno je da će raspored televizijskih programa, kao i broj i vrstu drugih usluga, koje se mogu prenositi kroz svaki pojedinačni multipleks, odrediti Ministarstvo za telekomunikacije i informaciono društvo, u saradnji sa RATELOm.

Komentari JP „Emisiona tehnika i veze“, pre svega su tehničke prirode i usmereni su na tehnički aspekt procesa (npr. predlaže se drugačiji raspored kanala, kako bi se smanjili troškovi, odnosno obezbedilo izbegavanje štetnih smetnji). Jedan komentar je, međutim suštinske prirode, budući da se odnosi na odredbu kojom se JP „Emisiona tehnika i veze“ onemogućuje da emituje u visokoj rezoluciji, čak i u slučaju da su kapaciteti za takvo emitovanje raspoloživi, a pružaoci sadržaja za to zainteresovani. JP „Emisiona tehnika i veze“ ukazuje da se na ovaj način dovodi u neravnotežan položaj sa kablovskim i IPTV operatorima, koji ovu uslugu već imaju u svojim ponudama. ANEM, sa svoje strane, u komentarima ukazuje na neprihvatljivo smanjenje garantovanog protoka po pojedinačnom televizijskom programu, sa 3 Mbps, koliko predviđa Strategija digitalizacije, na 2 Mbps koliko predviđa Predlog pravilnika. Takođe, ukazuje se da Predlog ne sadrži rešenje koje bi se ticalo raspodele eventualno dodatno raspoloživog prostora u multipleksu, odnosno ne zna se da li će se isti deliti srazmerno, kako je bilo predviđeno Strategijom, ili na neki drugi način. Takođe, ukazuje se na neprihvatljivo premeštanje nadležnosti za uređenje uslova i postupka izdavanja dozvola za emitovanje programa, nakon

prelaska na digitalno emitovanje, na Republičku agenciju za elektronske komunikacije, u saradnji sa Ministarstvom za telekomunikacije i informaciono društvo i Republičkom radiodifuznom agencijom. Naime, uslovi i postupak izdavanja dozvola za emitovanje programa pitanja su koja su regulisana Zakonom o radiodifuziji, koji izričito predviđa da dozvolu izdaje Republička radiodifuzna agencija po sprovedenom postupku predviđenom tim zakonom, a ne aktom RATELa. Na kraju, ANEM je prigovorio što se pravilnikom ustanovljava obaveza svih emitera da, bez naknade, učestvuju u promociji procesa prelaska sa analognog na digitalno emitovanje televizijskog programa. ANEM sugerije da Ministarstvo za učešće u promociji predvidi i naknadu, odnosno makar okvire u kojima se sa nametanjem obaveze učešća u promociji bez naknade može ići. RTS sa svoje strane, predlaže pomeranje datuma prelaska sa analognog na digitalno emitovanje televizijskog programa sa 4. aprila na kraj 2012. godine. Istovremeno, RTS traži da se već ovim pravilnikom predvidi obaveza oslobađanja čitavog jednog multipleksa za njegove potrebe. Mišljenje autora ovog izveštaja je da bi bilo apsolutno neprihvatljivo da se pitanje broja televizijskih programa koje bi Ustanova javnog servisa emitovale, reguliše pravilnicima Ministarstva za telekomunikacije i informaciono društvo. To pitanje je u ovom trenutku regulisano Zakonom o radiodifuziji i tako bi i valjalo da ostane.

VI PROCES PRIVATIZACIJE

U periodu na koji se ovaj izveštaj odnosi, nisu napravljeni nikakvi pomaci koji bi se ticali privatizacije preostalih medija u državnom vlasništvu. Državno vlasništvo u medijima i dalje se, umesto kao povreda važećih zakona u Srbiji i mehanizam na osnovu koga izvršna vlast zadržava neposrednu i ničim ograničenu kontrolu nad medijskim prostorom, doživljava kao neophodan uslov očuvanja postojećeg, nerealno visokog broja medija u zemlji. Neuspešne privatizacije ističu se kao primer neprihvatljivosti tog modela transformacije medijske scene u Srbiji, pri čemu se, po pravilu, čuti o nespremnosti vlasti da uredi medijsko tržište na način koji bi stimulisao investitore da ulažu u ovu oblast. Čak i onda kada se kao na u ovom izveštaju pomenutoj sednici Odbora za kulturu i informisanje Narodne skupštine Republike Srbije od 23. decembra, ukazuje na potrebu da se reši problem transformacije državnih medijskih kuća, to se čini iz ugla neophodnosti da se državni budžet rastereti izdvajanja za ove medije, a ne iz ugla potrebe da se reformiše medijski sistem i obezbedi sloboda izražavanja.